

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

De opgaven voor het programma ruimte lagen met name op het gebied van veranderde wet- en regelgeving als ook aankomende wetswijzigingen, klimaatverandering en toekomst bestendig wonen. Over de 2 laatst genoemde thema's zijn afspraken gemaakt tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Voor onze gemeente was de realiteit dat we op dit moment slechts in beperkt mate op deze afspraken kunnen inspelen.

De klimaatthema's (energietransitie, klimaatadaptatie en transitie naar een circulaire economie) en de invoering Omgevingswet hebben impact op inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ook voor onze eigen organisatie.

Onze ambities voor klimaat en duurzaamheid zijn in de Agenda Duurzaamheid vastgelegd. Deze ambities leidden er toe dat we samen met inwoners, ondernemers en tal van maatschappelijke partners flink de schouders eronder moeten zetten. De gemeente heeft vanuit de rijksoverheid een regierol bij de uitfasering van het gebruik van aardgas (warmtetransitie) gekregen net als in regionaal verband bij de lokale opwek van duurzame elektriciteit. Eveneens werkten we aan de (op)laadinfrastructuur en hebben aandacht besteed aan klimaatneutraal inkopen en duurzaam aanbesteden. Dit alles heeft ruimtelijk consequenties die in het Omgevingsbeleid een plek moeten krijgen.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld en treedt naar verwachting begin 2023 in werking. De werkzaamheden voor de invoering van de Omgevingswet zijn in volle gang. De Omgevingsvisie 1.0 is in december door de gemeenteraad vastgesteld en vormt de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De visie is in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen tot stand gekomen.

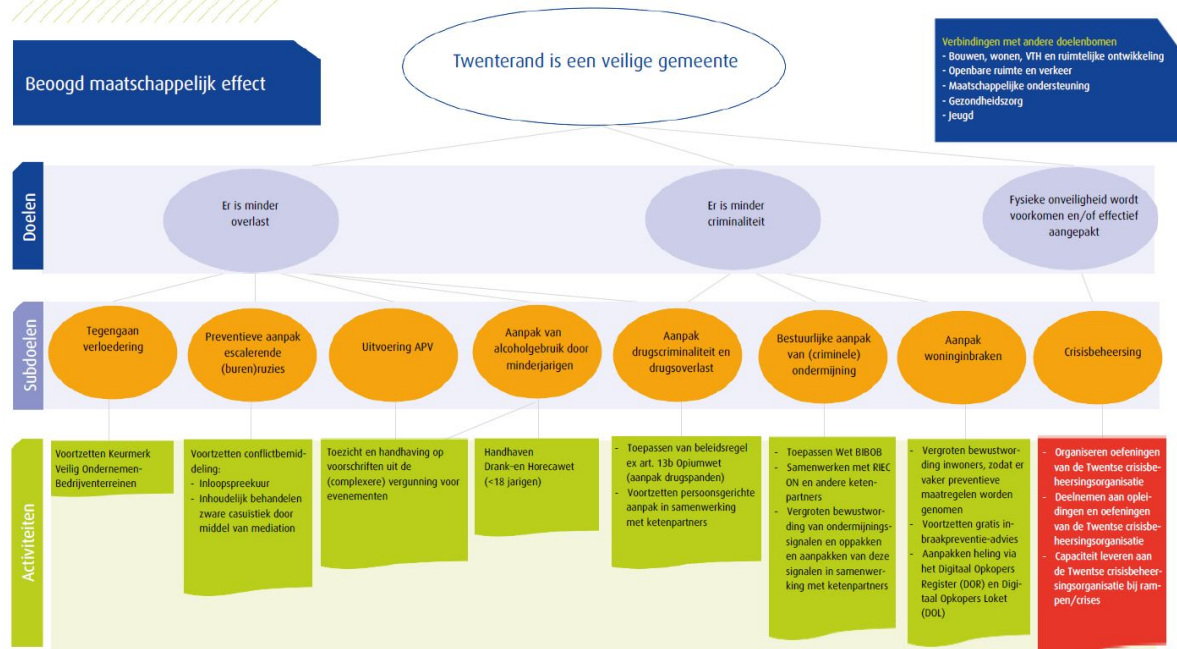
De woningmarkt blijft onder druk staan. In de kernen zijn weer nieuwe woningen gebouwd en op verschillende locaties zijn kavels uitgegeven. Ook was er grote belangstelling voor de kavels op het bedrijventerrein Oosterweilanden.

In 2021 is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2022-2025 vastgesteld. De huidige actuele thema's uit de doelenboom komen hier in terug.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2021

Inhoudelijk perspectief

Overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit ontstaan daar waar de gelegenheid zich voordoet. Twenterand is nog steeds een leefbare en veilige gemeente te noemen. Er wordt integraal gewerkt aan het voorkomen en tegenaan van overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit. Verder is het noodzakelijk om te blijven investeren in bovenlokale samenwerking. Onveiligheid en (georganiseerde) criminaliteit stopt tenslotte niet bij de gemeentegrens.

Er is een nieuwe beleidsperiode aangebroken. In 2021 is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2022-2025 vastgesteld. De bestuurlijke aanpak van (criminele) ondermijning blijft een belangrijk speerpunt, dat in het nieuwe beleid prominenter naar voren. Daarnaast zijn leefbaarheid en fysieke verloedering, zorg/jeugd/veiligheid en crisisbeheersing de belangrijkste thema's voor de komende jaren. Met de vaststelling van het nieuwe beleidsplan is door de raad goedkeuring gegeven voor een verhoging van het werkbudget. Bij de vaststelling van de begroting 2023 wordt dit structureel geregeld.

Beoogd maatschappelijk effect: Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Er is minder overlast

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt blijvend ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Er is minder criminaliteit

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten is in 2021 ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Om fysieke onveiligheid te voorkomen en/of effectief te bestrijden is het noodzakelijk om te beschikken over een adequate organisatie op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten conflictbemiddeling: inloopsprekeur en inhoudelijk behandelen van zware casuïstiek door middel van mediator.

Omschrijving (toelichting)

De preventieve inzet van conflictbemiddeling bij escalerende (buren)ruzies wordt uitbesteed. Het aantal gevallen waarbij conflictbemiddeling wordt ingezet is sinds de start van de pandemie gestegen. Met Mijande Wonen is de afspraak gemaakt dat zij de helft van de kosten meebetalen als er bij een casus twee huurders van Mijande Wonen betrokken zijn.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten persoonsgerichte aanpak in samenwerking met ketenpartners

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de persoonsgerichte aanpak voortgezet, de samenwerking met de ketenpartners verloopt goed. Er speelde meer dan alleen problematiek op het gebied van drugscriminaliteit- en overlast. Zo werd er twee keer een gebiedsverbod opgelegd door de burgemeester. Ook werd er meerdere malen een grote partij illegaal vuurwerk in beslag genomen door de politie. In deze gevallen wordt zowel strafrechtelijk vanuit het OM als bestuursrechtelijk vanuit de gemeente een traject in gang gezet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Vergroten bewustwording van ondermijningssignalen en oppakken en aanpakken van deze signalen in samenwerking met ketenpartners

Omschrijving (toelichting)

In 2021 heeft de (bestuurlijke) aanpak op het gebied van Ondernijming een prominentere plek gekregen in het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid. Naast de lopende casuïstiek vonden er drie integrale controles plaats samen met partners zoals de Sociale Recherche Twente, Douane en Omgevingsdienst Twente. Ook namen we opnieuw deel aan de Twentse Ondernijmingsweken en werd er door het RIEC Oost-Nederland een weerbaarheidsscan uitgevoerd op onze organisatie. Met de aanbevelingen van het RIEC gaan we de komende jaren aan de slag om zowel onze organisatie als de ondernemers en inwoners weerbaarder te maken tegen ondernijming.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Crisisbeheersing

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Organiseren oefeningen van de Twentse crisisbeheersingsorganisatie.

Omschrijving (toelichting)

In 2021 vonden de meeste opleiding- en trainingsactiviteiten van de Veiligheidsregio Twente digitaal plaats. In oktober vond de jaarlijkse systeemtest van de Veiligheidsregio Twente plaats in Twenterand. De burgemeester draaide als opperbevelhebber een crisisoefening in ons gemeentehuis met een op Twenterand afgestemd scenario.

- Corona-crisis

Omschrijving (toelichting)

Corona heeft in 2021 opnieuw een grote impact gehad op het werk. De lokale vertaling, concretisering en uitvoering van de steeds wijzigende regels en maatregelen kostte veel capaciteit, net als het informeren van de inwoners, verenigingen en ondernemers over de coronamaatregelen en de handhaving en de coördinatie van dit alles.

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Aanpak woninginbraken							
Woninginbraken	20	30	40	45	38	67	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	42	34	52	46	65	69	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit							
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	0	0	0	3	n.v.t.	n.v.t.	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0				eigen gegevens
Aantal controles A/B-evenementen	11	2	36				eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	1	1	2				eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	4	12	16				eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	0	0	1				eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	270	204	113				eigen gegevens

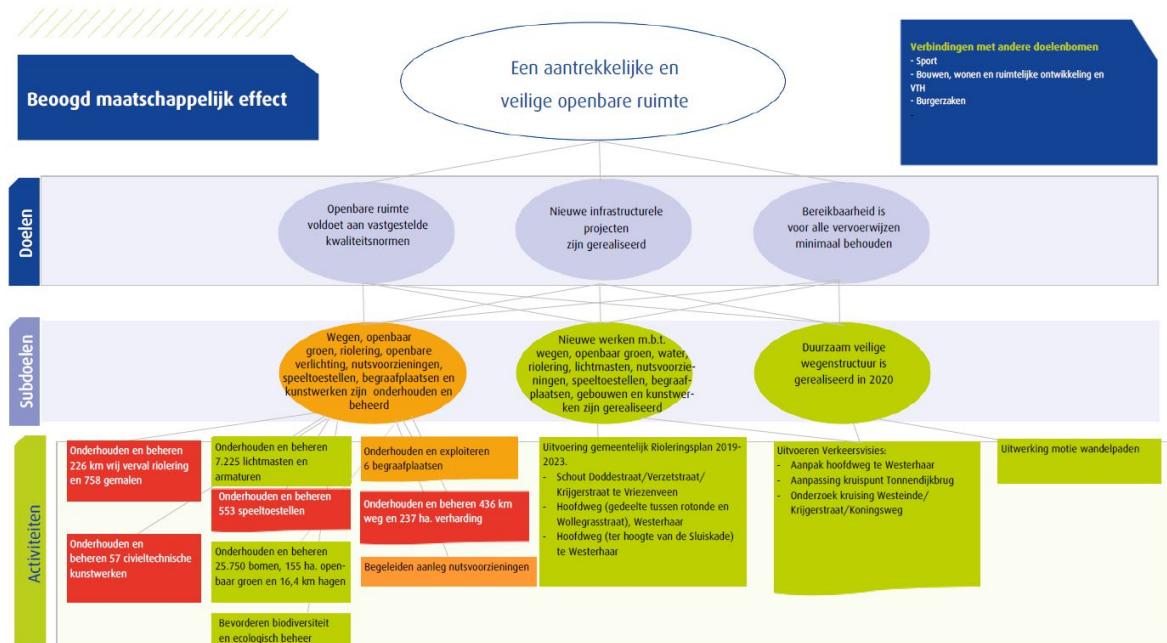
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2021

Inhoudelijk perspectief

Om de gevolgen van de klimaatverandering in beeld te brengen is in 2019 een zgn. 'stresstest' uitgevoerd. Dat is gedaan in samenwerking met de andere Twentse gemeenten, het waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel. Gekeken is naar de effecten van meer neerslag, droogte, hitte en toenemende kans op overstromingen. In 2020 is een begin gemaakt met het zgn. klimaatgesprek, waarbij we met stakeholders in gesprek zijn gegaan, wat we kunnen doen om de gevolgen van de klimaatverandering te verzachten en wie welke maatregel gaat uitvoeren. In september 2021 is de Aanpak Klimaatadaptatie vastgesteld op basis waarvan maatregelen worden uitgevoerd.

In 2021 werkten we verder aan het oplossen van verkeersknelpunten. We bevorderden daarmee de verkeersveiligheid en een vlotte en soepele afwikkeling van het verkeer. Dat doen we op basis van de vastgestelde verkeersvisies per kern en de geprioriteerde maatregelenlijst.

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Nieuwe infrastructurele werken zijn gerealiseerd

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Bereikbaarheid is voor alle vervoerswijzen minimaal behouden

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn onderhouden en beheerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen**

Omschrijving (toelichting)

Tot en met 2020 was het tekort op het product 'kosten begraving' maximaal €200.000,-. Daar de kapitaallasten, door een lager rentepercentage, nu behoorlijk lager zijn, is het maximale tekort van het product 'kosten begraving' verlaagd naar €125.000,-.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, en kunstwerken zijn gerealiseerd'

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Realiseren rioleringsprojecten: o.a. Schout Doddestraat/Verzetstraat/Krijgerstraat, gedeelten Hoofdweg**

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023:

De stand van zaken van de projecten, die in 2021 waren gepland, is als volgt:

- de riolering in de Schout Doddestraat is vernieuwd. De eventuele vervanging van de riolering in de Verzetstraat en Krijgerstraat te Vriezenveen wacht op een definitief besluit over de aanleg van de zuidelijke verbindingsweg in Vriezenveen;
- de aanpassing van de Hoofdweg (gedeelte tussen rotonde en Wollegrasstraat) te Westerhaar komt aan de orde in 2023.
- de voorbereiding voor de Hoofdweg (ter hoogte van de Sluiskade) te Westerhaar is afgerond in 2021 en de uitvoering start in maart 2022.

- **Uitwerking motie wandelpadenplan**

Omschrijving (toelichting)

In de raadsvergadering over de Kadernota 2020 op 9 juli 2019 is de motie Wandelpadenplan aangenomen. Met deze motie wordt het college verzocht een wandelpadenplan op te stellen. In het laatste kwartaal van 2021 is dit plan uitgevoerd en zijn enkele wandelpaden onder andere langs de Harmsenweg in Vriezenveen en langs de Ganzenmars in den Ham aangelegd .

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzaam veilige wegenstructuur is gerealiseerd in 2020

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Gemeentelijk Mobiliteits-Plan (GMP): Uitvoeren verkeersvisies diverse kernen**

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering Verkeersvisies

Wat betreft de verkeersvisies zijn onder andere de volgende zaken uitgevoerd:

- Aanpak Hoofdweg te Westerhaar (gedeelte centrum); de voorbereidingen zijn in 2021 verder opgepakt met o.a. een participatietraject.
- Voorbereiding aanpassing kruispunt Tonnendijkbrug; de uitvoering hiervan start begin 2022.
- Het onderzoek naar de verkeersafwikkeling op de kruising Westeinde/Krijgerstraat/Koningsweg komt aan de orde als bekend is of er een zuidelijke verbindingsweg wordt aangelegd in Vriezenveen.

Metingen

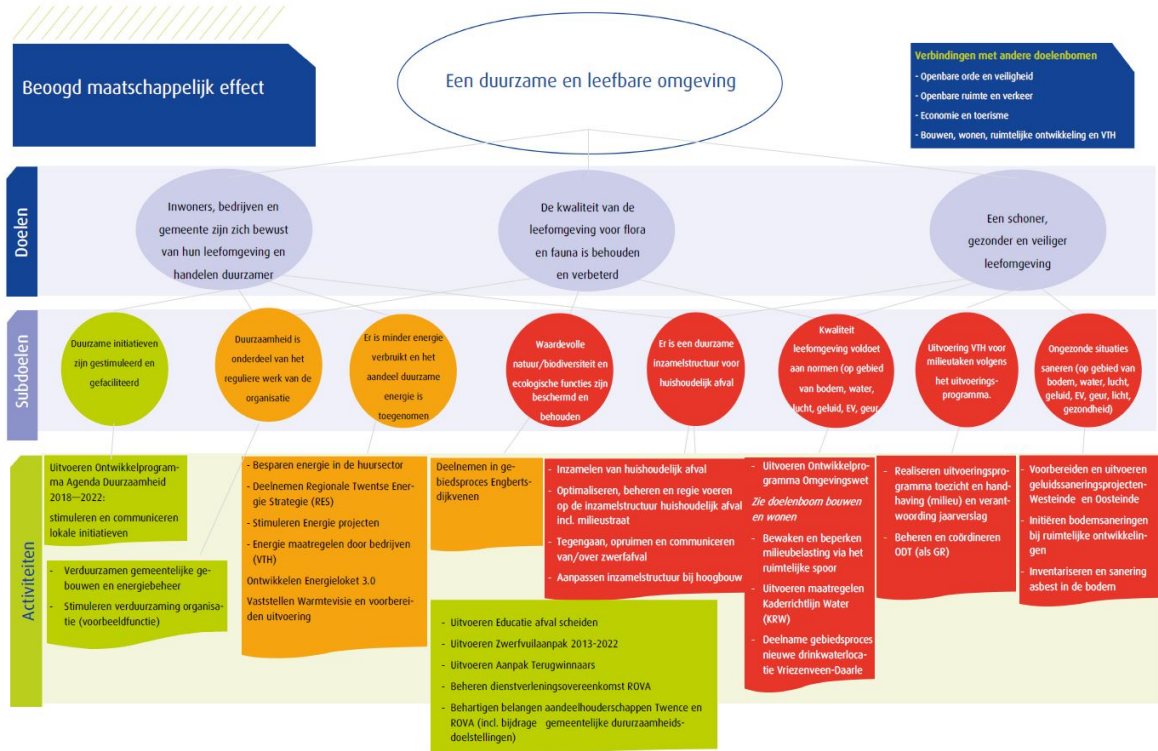
Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Openbaar groen is onderhouden en beheerd							
Totaal M2 ingezaaide wegberm	*	2.600	11.000	27.000	2.500		Eigen gegevens
Aantallen aangeplante vrucht en drachtbomen	*	97	81	96	69		Eigen gegevens
Nieuwe metingen							
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	1	3	1	2	0	6	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	30	35	30	25	26	21	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	135	131	133	186	147	197	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

* Deze aantallen worden niet meer bijgehouden, vallen nu onder het reguliere werk.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2021

Inhoudelijk perspectief

Agenda Duurzaam Twenterand

De basis voor de gemeentelijke inzet op duurzaamheid is de vastgestelde Agenda Duurzaamheid. In deze agenda werken wij met focus op de thema's Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Dit doen we via uitvoeringsmaatregelen die we samen met deze partners hebben bepaald en hebben vastgelegd. Het coalitie akkoord spreekt zelfs van de ambitie om in de kopgroep te komen van de 'duurzaamste gemeenten in Nederland'. Met de opbrengst van het Zonnepark Oosterweilanden is een duurzaamheidsfonds ingericht dat dient als vliegwiel voor nieuwe lokale duurzaamheidsinitiatieven.

Energietransitie

De afspraken uit het Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, leiden tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie.

De extra ontvangen klimaatmiddelen (voor de periode 2019-2021) voor uitvoering van gemeentelijke taken uit het Klimaatakkoord, zijn toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Het gaat bij deze uitvoeringstaken o.a. om ondersteuning bij het opstellen van de Warmtevisie, een begin te maken met uitvoeringsplannen voor warmte en de inrichting van het Energieloket. In 2021 is de personele capaciteit structureel uitgebreid en zijn uitvoeringskosten uit deze middelen betaald.

Circulaire economie

De gemeente Twenterand werkt toe naar een circulaire economie in 2050. Als tussendoel streven we er naar om in 2030 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken. Dit doen we o.a. door te blijven zoeken naar verbeteringen in de afvalinzameling. Landelijke ontwikkelingen zorgen voor nieuwe uitdagingen. Marktprijzen voor (secundaire) grondstoffen stijgen terwijl de opbrengsten onder druk staan. Tegelijkertijd leidt vervuiling van de grondstoffen tot extra kosten. Daar bovenop worden we geconfronteerd met de introductie van een belasting op de verbranding van restafval. Deze kostenontwikkelingen hebben rechtstreeks effecten voor de gemeentelijke tarieven Afvalstoffenheffing. In 2021 is ingezet op meer en (kwalitatief) betere afvalscheiding. In onze eigen

bedrijfsvoering en in de samenwerking met onze ondernemers en maatschappelijke partners hebben we stappen gezet richting circulair inkopen.

Klimaatadaptatie

Het thema klimaatadaptatie wordt behandeld onder de doelenboom Openbare ruimte en verkeer.

Omgevingsbeleid

De nieuwe thema's (energie, warmte en klimaatadaptatie) moeten een plek krijgen in het omgevingsbeleid van de gemeente. De ruimtelijke afwegingen die met de RES en andere opgaven samenhangen vragen om democratische besluitvorming van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk. Uiteindelijk besluiten raads- en statenleden over de ruimtelijke consequenties van de Regionale Energie Strategie Twente via het Omgevingsbeleid en de daarbij horende Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplannen. Zie hiervoor de doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkelingen en VTH.

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd

Dit doel van het milieubeleid is het borgen van de juiste ecologische voorwaarden voor natuur en biodiversiteit.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018—2022**

Omschrijving (toelichting)

De Agenda Duurzaam Twenterand 2018 - 2022 geeft als Koersdocument voor de thema's Circulaire economie, Energietransitie en Klimaatadaptatie, de doelen, ambities en uitvoeringsmaatregelen voor de periode 2018 - 2022. Activiteiten op het gebied van energie, de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie, afvalscheiding en klimaatverandering zijn onderdeel van het ontwikkelprogramma. Het thema klimaatadaptatie wordt behandeld onder de doelenboom Openbare ruimte en verkeer.

De Verordening duurzaamheidssubsidie is voorbereid en door de raad vastgesteld in december 2021. Deze subsidie wordt gevoed door de opbrengst uit het Zonnepark Oosterweilanden.

Voor de periode 2019- 2021 had de gemeente van het Rijk € 239.000 ontvangen voor nieuwe gemeentelijke uitvoeringstaken uit het Klimaatakkoord (vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie). De vacature voor extra uitvoeringscapaciteit voor klimaattaken is (o.a. door vertrek van een medewerker) pas per november 2021 ingevuld. Hierdoor is vertraging in de uitvoering op een aantal activiteiten ontstaan en kon Twenterand slechts beperkt tegemoetkomen aan de afspraken daarover tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord.

De ROB heeft daarna in 2021 het Adviesrapport Van Parijs naar praktijk over de uitvoeringslasten van decentrale overheden van het klimaatakkoord gepresenteerd (*Adviesrapport Van Parijs naar praktijk | Publicatie | Raad voor het Openbaar Bestuur (raadopenbaarbestuur.nl)*). De VNG gebruikt dit advies als input voor afspraken met het Rijk over voorwaarden voor uitvoering van het Klimaatakkoord.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Stimuleren verduurzaming organisatie (voorbeeldfunctie)**
Omschrijving (toelichting)
 Regionaal is gewerkt aan een Handreiking Circulaire Economie. De wethouder heeft als voorzitter van de tafel circulaire economie en duurzaamheid van de Agenda van Twente regionaal aandacht voor dit onderwerp gegeneerd en heeft meegewerkt aan een onderzoek voor circulariteit in projecten infra / GWW (bijvoorbeeld materiaalkeuze), samen met Pioneering en provincie Overijssel. (Zie het Magazine 'de Verschilmakers' *Verschilmakers+Magazine+-+decentrale+overheden.pdf* (squarespace.com))
- **Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen en energiebeheer**
Omschrijving (toelichting)
 Met de Kadernota 2022 is de Strategie gemeentelijk vastgoed en de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed uitgesteld tot 2023 (was gepland voor 2021). Verduurzaming wordt hierin meegenomen. Voor 2021 lag de focus op de verduurzaming van het gemeentehuis, dat aardgasvrij zal worden. De aanbesteding hiervoor is in 2021 gestart. In de werkgroep onderwijshuisvesting is het gesprek met scholen, kenniscentrum Ruimte-OK en provincie Overijssel gevoerd over het IHP en verduurzamen van schoolgebouwen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Besparen energie in de huursector**
Omschrijving (toelichting)
 De jaarlijkse Prestatieafspraken met Mijande Wonen zijn vastgelegd, met daarin de ambitie van MijandeWonen voor verduurzamingsprojecten voor haar huurwoningen in Twenterand. Mijande Wonen heeft bij het opstellen van onze Warmtevisie en in de uitvoering een belangrijke rol. Voor een 1e samenwerkingsproject in Vriezenveen in 2021 is in verband met beperkte capaciteit alleen aandacht besteed aan klimaatadaptatie.
- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**
Omschrijving (toelichting)
 Bestuurlijk en ambtelijk is deelgenomen in de RES Twente (interbestuurlijk samenwerken aan de energietransitie-opgave). In 2021 heeft de besluitvorming over de RES Twente 1.0 veel voorbereiding gevraagd en veel aandacht getrokken, ook van inwoners uit Twenterand én uit Twente. Op 6 juli 2021 heeft de raad ingestemd met de RES Twente 1.0 als koersdocument voor de periode tot 2030. De bijdrage die Twenterand wil leveren aan het regionale bod is 82 GWh, in te vullen met een flexibele energiemix. Daarbij heeft de raad een aantal voorwaarden gesteld over de voorkeursvolgorde in de energiemix, gezondheidsaspecten van windenergie en participatie. De bijdrage moet geborgd worden in gemeentelijk omgevingsbeleid en uitvoeringsprogramma's.
 Voor het zoekgebied voor grootschalige opwek Vriezenveen ZO is het gebiedsproces lokaal in Twenterand in 2021 opgestart met een informerend webinar en een aantal bijeenkomsten met inwoners in een klankbordgroep. Omdat de effecten gemeentegrens overschrijdend kunnen zijn is ook een gezamenlijk gebiedsproces voor inwoners, ondernemers, buurgemeenten Almelo en Tubbergen en provincie voorbereid. Dit is het begin van een (mogelijk) langjarig proces.
 In opdracht van de raad (motie december 2019) is in 2021 de aanpassing van het bestaande (ruimtelijk) beleidskader voor duurzame energie (uit 2017) in concept uitgewerkt door bureau Tauw. Het raadsbesluit over de RES Twente 1.0 in juli vroeg om verdere aanpassingen voor het beleidskader. Het concept nieuwe beleidskader voor duurzame energie wordt in 2022 met de nieuwe raad besproken. De ruimtelijke afwegingen die met de RES (en andere opgaven in het landelijk gebied) samenhangen vragen om een goede en afgewogen vertaling naar het omgevingsbeleid van de gemeente. Landelijke ontwikkelingen (o.a. over milieunormen voor windturbines) zijn en worden nauwgezet gevolgd.
 Stimuleren van Zon op Dak

De netcongestie op het Enexis-netwerk in ons gebied betekent dat er voorlopig alleen mogelijkheden zijn voor kleinschalig zonnepanelen op dak. Een Plan van Aanpak voor het stimuleren van meer Zonnepanelen op Dak kon in verband met capaciteit nog niet verder opgepakt worden.

- **Energie maatregelen door bedrijven (VTH)**

Omschrijving (toelichting)

Ondernemers uit Twenterand tonen een grote ambitie en voelen de noodzaak om te verduurzamen. In 2021 heeft de IKVO met een budget uit het Ondernemersfonds een energiebesparingsproject met haar deelnemende ondernemers uitgevoerd. Bij de ODT (omgevingsdienst Twente) maakt controle op energemaatregelen deel uit van periodieke bedrijfscontroles. De ODT heeft in 2021 in een project ook specifiek ingezet op naleving van de informatieplicht energiebesparing. In 2021 zijn landelijk de eisen verscherpt in de nieuwe energieprestatienorm voor gebouwen EPG en de eisen BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen). Team Omgeving heeft hier op ingespeeld.

- **Ontwikkelen project Energieloket 3.0**

Omschrijving (toelichting)

Volgens afspraken uit het Klimaatakkoord worden alle gemeenten geacht een Energieloket te hebben om inwoners te ondersteunen bij energiebesparen en het verduurzamen van hun woning. De website Energieloket 3.0 is in Twenterand lokaal ingevuld *Energieloket | Twenterand* en vraagt nog verdere ontwikkeling. 2021 was een overgangsjaar waarbij in regionaal verband is overlegd over het vervolg van de gemeentelijke Energieloketten en de toekomstige inzet van de wooncoaches. De overgang van uitvoering door stichting Duurzaam (t)huis Twente (DTT) naar lokale gemeentelijke coördinatie van het Energieloket en de inzet van de wooncoaches (samen met 6 west Twentse gemeenten) is voorbereid. Uit het budget voor het Energieloket (€ 25.000) worden o.a. de vrijwilligersbijdragen, opleidings- en coördinatiekosten voor de wooncoaches, de website van het Energieloket en communicatie-acties betaald.

Met de specifieke rijkssubsidie RRE (voor Twenterand € 112.080) is in 2021 energiebesparing door kleine energemaatregelen gestimuleerd via de Actie Poen voor Groen *Poen voor Groen*, de Energiebespaardoos en persoonlijk advies aan huishoudens. Dit project is uitgevoerd door DTT in samenwerking met lokale ondernemers en de voedselbank. Met de verschillende acties en communicatiecampagnes zijn in totaal 1571 huishoudens bereikt.

Geld-Terug-Actie

Koop een energie besparend artikel en krijg € 50,- retour

Deelnemende gemeenten:
Almelo, Borne, Haaksbergen, Hellendoorn,
Hengelo, Hof van Twente en Twenterand

PoenvoorGroen.nl

- **Stimuleren Energie projecten**

Omschrijving (toelichting)

Er was regelmatig overleg met de netbeheerders Cogas en Enexis over ontwikkelingen en afstemming over de netwerken. De netwerkproblematiek voor elektriciteit is bekend en blijft voorlopig. Enexis was in 2021 bezig met de (voorbereiding van) de uitbreiding van het elektriciteitsstation Vroomshoop.

Voor het stimuleren van duurzaam gas zijn in 2021 bestuurlijk en ambtelijk de kansen verkend voor een gemeentelijke Coalitie Biogas / Groengas en het Cogas project stimuleren van Biogas / Groengas.

Met de ondernemers(verenigingen) IKVO en BBV zijn gezamenlijk met o.a. Provincie-NEO en anderen, flexibele oplossingen verkend (Pilot E-flex Vroomshoop; Pilot H2 / Smart Energy Hub Vriezenveen ZO).

- **Vaststellen warmtevisie en voorbereiden uitvoering**

Omschrijving (toelichting)

De warmtevisie is in 2021 opgesteld samen met MijandeWonen en de Huurdersraad, wooncoaches, netbeheerders Enexis en Cogas, Waterschap Vechtstromen, provincie Overijssel en Stichting Pioneering. De concept Warmtevisie is in een webinar gepresenteerd aan inwoners, met bijdragen van een van onze wooncoaches, Cogas en Mijande Wonen. De Warmtevisie is vastgesteld door de raad in december 2021. De Warmtevisie moet elke 5 jaar worden herzien.

Voor de uitvoering is het zoeken naar aanpakken die passen bij onze gemeente. Een warmtenet op basis van restwarmte bleek uiteindelijk niet haalbaar. Uitvoering van de vastgestelde warmtevisie is vanaf 2022 voorzien met aandacht voor onderwerpen als energiearmoede, bewustwording en ondersteuning particuliere woningeigenaren (o.a. door gezamenlijke inkoopactie) en samenwerking met MijandeWonen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Deelnemen gebiedsproces Engbertsdijkvenen**

Omschrijving (toelichting)

In december 2021 heeft de Bestuurlijke advies Commissie Engbertsdijkvenen een keuze gemaakt voor de externe maatregelen in de variant 2021 met een grote bufferzone *BAC Engbertsdijkvenen kiest de inrichtingsvariant voor de natuur en de omgeving - Engbertsdijkvenen*
 Vervolg Combikansen > zie doelenboom programma Economie / Vitaal Platteland

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Behartigen belangen aandeelhouderschappen Twence en ROVA (incl. bijdrage gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen)**

Omschrijving (toelichting)

Twence:

In december 2020 is er voor gekozen om een verkooptraject op te starten om de aandelen in Twence B.V. te verkopen, waarna er in 2021 gesprekken zijn geweest met geïnteresseerde aandeelhoudende gemeenten. Uiteindelijk is het verkooptraject gestaakt, aangezien er een te groot verschil is geweest tussen aanbieding en de berekende marktprijs.

Vanaf 1 juli 2022 heeft de gemeente Twenterand een nieuwe afvallevering- en verwerkingscontract nodig. In 2021 hebben er onderhandelingen plaatsgevonden over de tarieven en de inhoud van het contract. Twenterand heeft in 2021 drie maal haar zienswijze kenbaar gemaakt over de tarieven en de inhoud van het contract.

Eind 2021 is Afvalverwerking Rijnmond (AVR) een bodemprocedure begonnen tegen Twence en de aandeelhoudende gemeenten, aangezien AVR van mening is dat het contract met de quasi inhouse aanbesteding, welke de mogelijkheid geeft om als aandeelhouder afval zonder aanbesteding te leveren, niet rechtsgeldig is. Deze rechtszaak zal naar verwachting nog tot eind 2022 duren en een gevolg kan zijn dat het afval uit Twenterand aanbesteed moet worden.

ROVA:

In 2021 is de dienstverlening van ROVA voortgezet. Hierin zijn geen wijzigingen ten opzichte van eerdere jaren.

- **Inzamelen van huishoudelijk afval**

- **Omschrijving (toelichting)**

- Het verzamelen van afval en het ontwikkelen van de verzamelstructuur is doorgezet in 2021. Mede door een functiewijziging en door verwachte structurele hogere kosten is het aanpassen van de verzamelstructuur voor de hoogbouw in de kernen (uitgezonderd Vriezenveen) niet uitgevoerd.

- **Optimaliseren, beheren en regie voeren op de verzamelstructuur huishoudelijk afval incl. milieustraat**

- **Omschrijving (toelichting)**

- In 2020 is er gekozen om maatregelen te treffen voor het optimaliseren van de verzameling van afval. Hierbij is er onder andere gekozen om de campagne #Terugwinnaars van ROVA uit te voeren. Deze campagne is gestart in september 2021 en liep tot en met februari 2022. Tijdens deze campagne werd er ingezet op een communicatiecampagne en de pmd-containers ('oranje-bak') werden gecontroleerd op vervuiling, zoals grote stukken plastic, piepschuim, glas en etenswaren. Deze vervuiling is zorgelijk, omdat alleen goed gescheiden en zo zuiver mogelijke 'afvalstromen' kunnen worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten in een circulaire economie. Verwacht wordt dat de actie leidt tot minder vervuilde containers, waardoor er minder afkeur van PMD is.

- **Uitvoeren Educatie afval scheiden**

- **Omschrijving (toelichting)**

- In 2021 is er weer aandacht besteed aan de campagne Mooi Schoon van ROVA en er zijn gastlessen van de Trashpacker georganiseerd op het Noordik Vriezenveen voor het verminderen van zwerfafval. Het aantal vrijwilligers voor het rapen van zwerfafval is in 2021 gestegen. Deze vrijwilligers worden voorzien van een gratis opraapset. Ook worden er vele acties georganiseerd door verenigingen op onder andere World Clean Up Day en tijdens de Landelijke Opschoondag. Deze verenigingen worden voorzien van opraapsets en de mogelijkheid gegeven om het zwerfafval gratis naar de milieustraat te brengen. Ook zijn er in 2021 nieuwe blikvangers besteld om zwerfafval op fietsroutes te verminderen. Deze blikvangers worden pas in 2022 geplaatst, vanwege een lange leveringstermijn.

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval							
Kg restafval per inwoner	75	81	73	76	75	76	Waarstaatjegemeente.nl / grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.							
% Hernieuwbare energie	nnb	nnb**	9,8%/16,8***	8,7/ 13,9 ***	7,2%/ 12,1% ***	6,5 % / 11,5 % ***	Waarstaatjegemeente.nl/ Klimaat monitor.databank.nl
Totaal bekend energiegebruik (TJ)	nnb	nnb**	2418	2418	2356	2307 TJ	Klimaatmonitor.databank.nl
Ongezonde situaties saneren							
m2 asbestverdachte daken	12,6 ha	44 ha	47 ha	49 ha	52 ha	56 ha	Reedaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Realiseren Uitvoeringsprogramma	100%	70%	63% *****				eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energiematregelen	30	65	87				eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	19	30	1				eigen gegevens

* ambitie 30kg restafval in 2025

** deze gegevens zijn nog niet beschikbaar

*** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

**** streven naar 20% duurzame opwek in 2020

***** energieneutraal in 2050

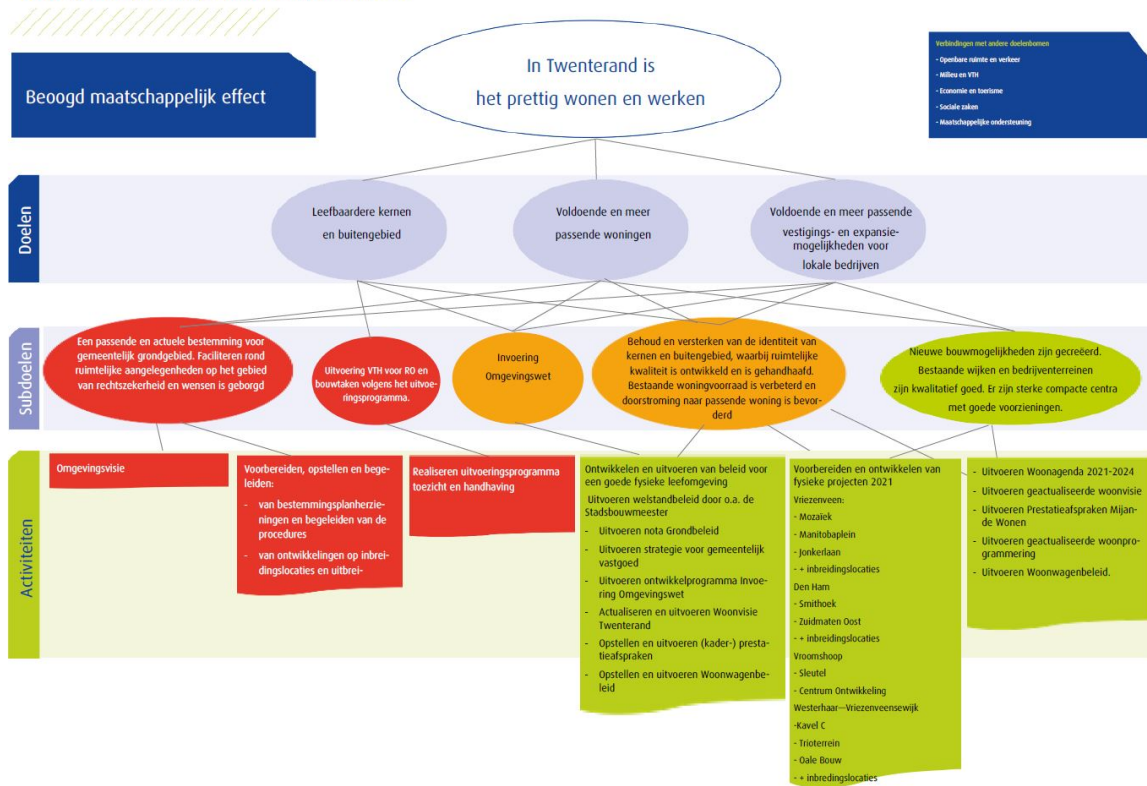
***** 70% (van alle daken (56ha) gesaneerd in 2022 (coalitieakkoord). 2019: 16%

***** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH | 2021

Inhoudelijk perspectief

Omgevingswet

Naar verwachting treedt begin 2023 de Omgevingswet en de daarbij horende processen in werking. Om voldoende voorbereid te zijn, is in 2021 intensief gewerkt aan de veranderingen.

In 2021 is de Omgevingsvisie vastgesteld door de gemeenteraad.

Vorbereiden en ontwikkelen fysieke projecten

In 2021 is gestart met de ontwikkeling van de inbreidingslocatie Mozaïek en met de voorbereiding van De Smithoek. Allerlei ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de centrumontwikkelingen Vriezenveen en Vroomshoop Oost en nieuwe ontwikkelingen hebben op het gebied van de fysieke leefomgeving grote inzet van onze organisatie gevraagd.

Strategie Gemeentelijk vastgoed

In 2021 heeft de gemeente gewerkt aan het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. De belangrijkste ontwikkeling hierin was de planvorming voor verduurzaming van het gemeentehuis. Het opstellen van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is uitgesteld tot tenminste 2023.

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een

dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Doel: Voldoende en meer passende woningen

Om voldoende en meer passende woningen te bouwen is van belang om te weten waar vraag naar is, zowel voor de korte als lange termijn. Het toevoegen van kwalitatieve goede ontwikkelingen is belangrijk voor de opgaven die op de gemeente af komen. Hierbij zijn locaties van de ontwikkelingen erg belangrijk. Inbreiding gaat hierbij voor uitbreiding. Bij de ontwikkeling wordt ook sterk gekeken naar de duurzaamheid en leefbaarheid van de gemeente.

Doel: Voldoende en meer passende vestigings- en expansiemogelijkheden voor lokale bedrijven

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Invoering Omgevingswet

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Omgevingsvisie**

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingsvisie 1.0 is in 2021 vastgesteld.

De raad en het college zijn op diverse manieren en momenten aangehaakt bij de Omgevingswet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Behoud en versterken van de identiteit van kernen en buitengebied, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt ontwikkeld en is gehandhaafd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed**

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is gewerkt aan de planvorming en voorbereiding van de renovatie en verduurzaming van het gemeentehuis, dat aardgasvrij zal worden. Ook is veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding van de bouw van het nieuwe zwembad. In Vriezenveen is het historisch museum Oud Vriezenveen gerenoveerd en de muziekoepel in Den Ham is opgeknapt. De gemeentewerf is voorzien van LED verlichting en in Kulturhus De Klaampe zijn de voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van een personen lift.

Naast deze voorbeelden zijn er vanuit de meerjarenonderhoudsbegroting diverse onderhouds/verduurzamings werkzaamheden geweest over de volle breedte van het bezit.

Beleidsmatig is met de Kadernota 2022 de Strategie gemeentelijk vastgoed en de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed uitgesteld tot 2023. Verduurzamingsstrategie richting 2050 wordt hierin meegenomen.

In de werkgroep onderwijshuisvesting is het gesprek met scholen, kenniscentrum Ruimte-OK en provincie Overijssel gevoerd over het Integraal Huisvesting Plan (IHP) en verduurzamen van schoolgebouwen.

- **Uitvoeren Woonwagenebeleid**

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de Rapportage uitkomsten inventarisatie woonbehoefte woonwagenebewoners Twenterand door het college vastgesteld. Er is gewerkt aan het concept Woonwagenebeleid en Verhuurbeleid standplaatsen. Er is een subsidie van €100.000 voor het realiseren van 20 woonwagens in de sociale huur aangevraagd en verkregen.

- **Ontwikkelingen Kanaal Almelo - de Haandrik**

Omschrijving (toelichting)

In de begroting voor 2021 was kanaal Almelo-de Haandrik niet opgenomen als activiteit, daar het toen nog geen product was waar meer dan reguliere capaciteit op moest worden ingezet. Dat bleek zich in 2021 in grote stappen anders te ontwikkelen. De resultaten van een onderzoek of er een relatie bestond tussen gemelde schades aan objecten en het werken aan het kanaal eiste meer en specifieke aandacht van de gemeente op diverse taakstellingen. Een grote hoeveelheid aan schademeldingen, verzoeken tot handhaving en de noodzakelijkheid van onderhoud aan het kanaal dwongen de gemeente ertoe eigen capaciteit en specialistische capaciteit in te zetten. De (specialistische)capaciteit was nodig om helder te krijgen of er in afwijking van verleende vergunningen was gebouwd aan het kanaal. Bovendien was het noodzakelijk om voor het onderhoud aan het kanaal vergunningaanvragen tot op verdergaande details te laten toetsen. Daarnaast was afstemming nodig met de buurgemeente en de provincie om te komen tot een herstel van objecten, met name funderingsherstel. Dat traject zal de komende jaren ook capaciteit en tijd vergen. Daarnaast is er voor het beoordelen van de Omgevingsvergunning (Vervangen Damwanden) en de ontvangen Handhavingverzoeken (circa 90 stuks) specialistische expertise ingehuurd in de vorm van een deskundig Ingenieursbureau en een advocatenkantoor. Van de Provincie is een toezegging ontvangen voor een tegemoetkoming in de extra gemaakte kosten.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestaande woningvoorraad is verbeterd en doorstroming naar passende woning is bevorderd'

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Prestatieafspraken Mijande Wonen**

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de raamovereenkomst prestatieafspraken 2021-2024 en de uitvoeringsagenda 2021-2022 vastgesteld en ondertekend. Deze afspraken bieden een goede basis voor samenwerking tussen huurderorganisatie, Mijande Wonen en de gemeente voor het afgelopen jaar en de komende jaren.

Enkele voorbeelden waaraan het afgelopen jaar door en samen met de partners aan is gewerkt of gerealiseerd:

Herstructurering Oale Bouw, Nieuwbouw woningen Bussinckhof in Den Ham, het uitbrengen van een folder door Mijande Wonen die jongeren informeert over sociale huur, inzet op vroegsignalering, goede zorg en ondersteuning voor inwoners/huurders die dit nodig zijn, het verbeteren van de kwaliteit en duurzaamheid van woningen, bijdrage aan klimaatadaptatie en de uitreiking van de beste buur bokaal.

- **Woonvisie Twenterand**

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de Woonvisie Twenterand 2022-2026 door het college (in concept) vastgesteld en heeft ter inzage gelegen voor inspraak. In februari 2022 is de Woonvisie door de raad vastgesteld.

- **Huisvesting arbeidsmigranten**

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is door de rekenkamer onderzoek gedaan naar het beleid huisvesting arbeidsmigranten. Dit heeft geleid tot de motie Vreemd (2 nov.). Naar aanleiding hiervan is een werkgroep ingesteld die de mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten onderzoekt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestaande wijken en bedrijventerreinen zijn kwalitatief goed. Er zijn sterke compacte centra met goede voorzieningen en er is een sociaal veilige leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Woonagenda**

Omschrijving (toelichting)

Door deelname aan regionale overleggen met gemeenten en provincie is gewerkt aan de uitvoering van de Regionale Woonagenda 2021-2024. Belangrijk onderdeel hierin was het provinciale stimuleringskader voor woningbouw.

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Voldoende en passende woningen							
Aantal opgeleverde woningen	940***	844	773*	673	632	589	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	2	8	15	12	2*	8	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf 2019
Aantal Blijversleningen	0	0	0	0-	0-	nvt	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	2	0	1				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	4	4	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	0	0	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0	0	0				Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	12	26	26				Eigen gegevens
Ontwikkelen bestemmingsplannen	5	10	12				Eigen gegevens

* In 2018 zijn vergunningen verleend voor de bouw van ruim 130 woningen. In 2019: 48. In 2020: 71. In 2021: 96.

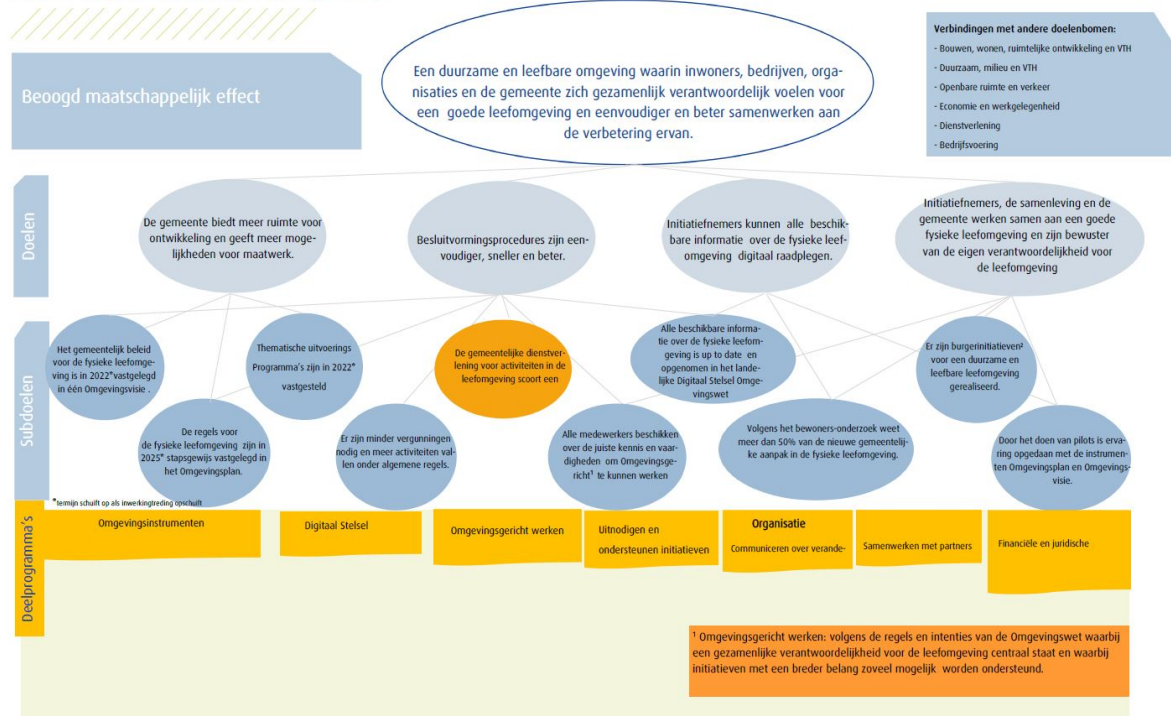
** 2021: Er zijn in 2021 5 toewijzingen afgegeven door de gemeente. SVn heeft 2 beschikkingen afgegeven. | 2020: Er zijn 18 toezeggingen afgegeven door de gemeente. 8 starters hebben hun aanvraag doorgezet en daadwerkelijk via SVn een Starterslening afgesloten.

***Excl. 2 mantelzorgwoningen

Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

Doelenboom

Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet 2021

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving waarin inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een goede leefomgeving en eenvoudiger en beter samenwerken aan de verbetering ervan.

Doel: De gemeente biedt meer ruimte voor ontwikkeling en geeft meer mogelijkheden voor maatwerk.

Doel: Besluitvormingsprocedures zijn eenvoudiger, sneller en beter

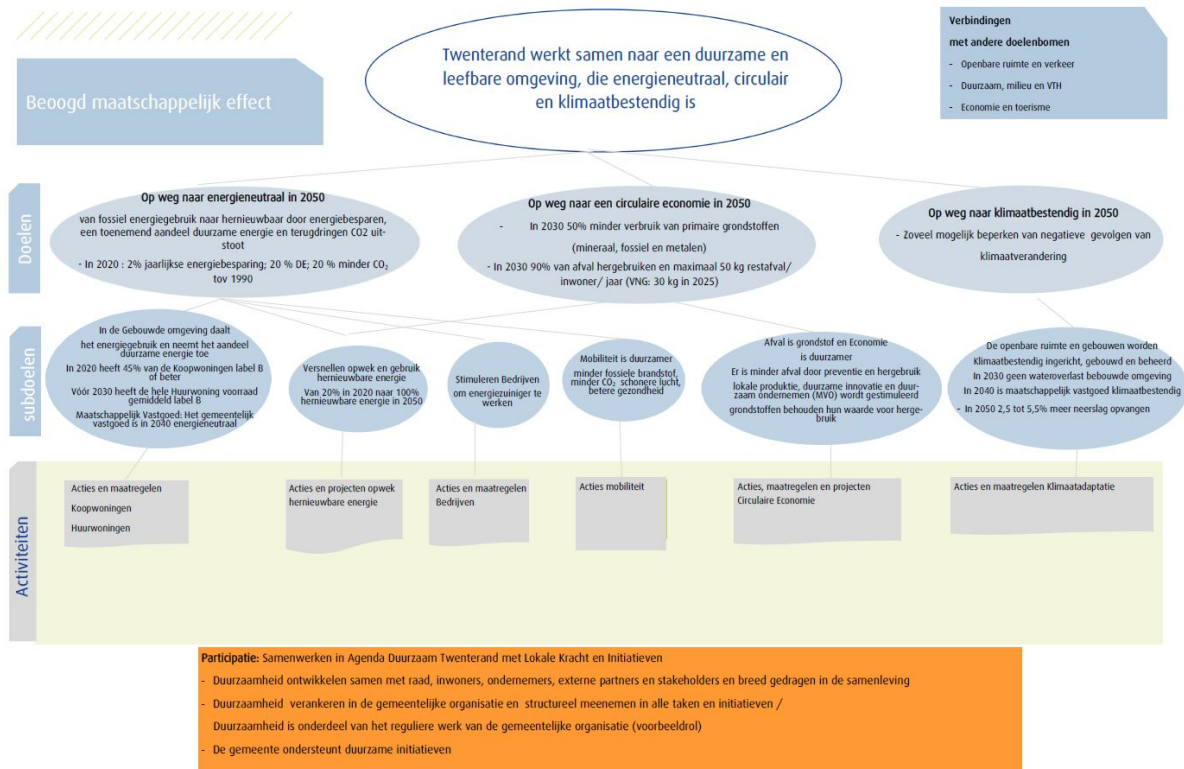
Doel: Initiatiefnemers kunnen alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving digitaal raadplegen

Doel: Initiatiefnemers, de samenleving en de gemeente werken samen aan een goede fysieke leefomgeving en zijn bewuster van de eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving

Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand

Doelenboom

Agenda Duurzaam Twenterand 2021

Beoogd maatschappelijk effect:

Twenterand werkt samen naar een duurzame en leefbare omgeving, die energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is

Doel: Op weg naar energieneutraal in 2050

- van fossiel energiegebruik naar hernieuwbaar door energiebesparen, een toenemend aandeel duurzame energie en terugdringen CO2 uitstoot
- In 2020 : 2% jaarlijkse energiebesparing; 20 % DE; 20 % minder CO₂ tov 1990

Doel: Op weg naar een circulaire economie in 2050

- In 2030 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen)
- In 2030 90% van afval hergebruiken en maximaal 50 kg restafval/inwoner/ jaar (VNG: 30 kg in 2025)

Doel: Op weg naar klimaatbestendig in 2050

- Zoveel mogelijk beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering

Nader uit te werken Participatie:

Samenwerken in Agenda Duurzaam Twenterand met Lokale Kracht en Initiatieven

- Duurzaamheid ontwikkelen samen met raad, inwoners, ondernemers, externe partners en stakeholders en breed gedragen in de samenleving
- Duurzaamheid verankeren in de gemeentelijke organisatie en structureel meenemen in alle taken en initiatieven /

Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldrol)

- De gemeente ondersteunt duurzame initiatieven
- De gemeente biedt een platform voor dialoog, kennisdelen en inspiratie en stelt kennis en netwerk

beschikbaar voor lokale initiatieven
- Bewustwordingscampagne d.m.v. Storytelling (artikelserie)

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<i>Doelenboom openbare orde en veiligheid</i>				
Lasten	2.324.085	2.393.985	2.452.922	0
Baten	0	0	0	-80.000
Saldo van baten en lasten	2.324.085	2.393.985	2.452.922	-80.000
<i>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</i>				
Lasten	11.743.515	16.613.687	17.512.077	10.268
Baten	-5.608.158	-9.258.904	-8.929.202	-178.904
Saldo van baten en lasten	6.135.357	7.354.783	8.582.875	-168.636
<i>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</i>				
Lasten	4.297.946	3.538.642	6.990.224	98.000
Baten	-3.614.026	-2.955.120	-2.955.120	0
Saldo van baten en lasten	683.921	583.522	4.035.104	98.000
<i>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</i>				
Lasten	10.638.304	7.641.869	6.547.072	202.895
Baten	-9.621.941	-5.707.617	-5.526.417	-856.642
Saldo van baten en lasten	1.016.364	1.934.252	1.020.655	-653.747
Totaal programma lasten	29.003.851	30.188.183	33.502.295	311.163
Totaal programma baten	-18.844.125	-17.921.641	-17.410.739	-1.115.546
Totaal saldo van baten en lasten	10.159.726	12.266.542	16.091.556	-804.383
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	3.142.889	-314.411	-6.818	2.102.000
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	130.760	200.000	200.000	-98.000
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	405.524	-150.000	-150.000	8.129
Totaal mutatie reserves *	3.679.173	-264.411	43.182	2.012.129
Geraamd resultaat	13.838.900	12.002.131	16.134.738	1.207.746
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten</i>	-2.106.816			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 2 is € 2.106.816 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Openbare orde en veiligheid

- Het product brandweer laat een voordeel zien van € 80.000. Dit komt door de restitutie van het voordelig resultaat van de jaarrekening van de Veiligheidsregio over 2020.

Openbare ruimte en verkeer

- Op het product 'wegen' is sprake van een voordeel van € 211.000. Dit voordeel wordt onder andere veroorzaakt door minder algemeen onderhoud en minder afvoer van overtollige grond van € 117.000. Daarnaast is er sprake van een voordeel op de kapitaallasten van € 76.000 en is er € 14.000 meer ontvangen aan vergoedingen voor degeneratiekosten.
- Ramingen voor werkelijke kosten onderhoud en schades openbare verlichting zijn te hoog

aangehouden. Dit levert in 2021 een voordeel op van € 59.000. In 2022 vindt er een aanbesteding plaats, e.e.a. kan uiteraard na aanbesteding anders uitpakken.

- Het product 'bruggen' sluit met een voordelig saldo van € 213.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud € 197.000 lager is dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022. Daarnaast is er ook geen algemeen onderhoud uitgevoerd wat een voordeel van € 16.000 oplevert.
- Er is een overschrijding van € 94.000 op gladheidsbestrijding. Deze inzet is weerafhankelijk, dus moeilijk van tevoren in te schatten.
- Het product 'verkeer en vervoer' sluit met een voordelig saldo van € 177.000. Er is een subsidie ontvangen van de provincie voor gedragsbeïnvloeding en kleine infrastructuur. Dit betrof een afrekening over 2020 (€ 102.000), dus een eenmalig voordeel. Daarnaast is een voorschot voor 2021 voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding ontvangen. Hier staan wel uitgaven tegenover, maar beduidend minder dan dat we ontvangen hebben. Afrekening vindt in een volgend jaar plaats.
- De kosten voor het niet planmatig onderhoud van openbaar groen, schommelen per jaar. Om deze schommelingen op te vangen worden over- en onderschrijdingen verrekend met de reserve beheer openbaar groen. In 2021 is deze post onderschreden met € 93.000. Dit is derhalve gestort in de reserve. Daarnaast is in 2021 minder onderhoud uitgevoerd. Dit levert een voordeel op van € 71.000, wat voor 50% uit riool wordt gedekt (wordt verrekend met de voorziening).
- Door de herverdeling van SW-middelen en bijstelling van de rijksbijdrage is er in 2021 een voordeel van € 290.000 op het product SW groen. Voor de meerjarenbegroting wordt nog bekeken of dit structureel of incidenteel is (ook i.v.m. de grote uitstroom van SW-ers).
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 410.000. Dit is in de voorziening riolering gestort. Het voordelig saldo op riool heeft verschillende oorzaken. De kapitaallasten zijn € 250.000 lager dan geraamd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat met een lagere rente wordt gerekend dan geraamd (omslagrente). Verder zijn een aantal investeringen doorgeschoven naar 2022 en verder. Hier is in het nieuwe GRP 2019-2023 rekening mee gehouden. Deze uitgaven (en ook de onttrekking uit de voorziening) komen dus later. Daarnaast zijn de inkomsten rioolrechten € 130.000 hoger dan geraamd door meer aansluitingen en zijn er minder onderhoudskosten geweest van ongeveer € 30.000.
- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 111.000. Ten opzichte van de begroting (product mag sluiten met een nadeel van € 125.000) is het voordeel dus € 236.000 Dit wordt veroorzaakt doordat er € 230.000 meer is ontvangen aan begrafenisrechten dan geraamd. Dit komt, net als in 2020, door het feit dat er meer mensen zijn overleden en dat er behoorlijk wat grafrechten zijn verlengd c.q. omgezet naar eeuwigdurend recht. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting. Er is een bedrag van € 236.000 in de reserve begraafplaatsen gestort, waardoor het product, conform de begroting, sluit op een saldo van € 125.000.

Duurzaamheid, milieu en VTH

- Het product 'huisvuil' laat een voordeel zien van € 308.000 t.o.v. de begroting. Een deel van dit voordeel (€ 126.000) betreft kosten die in 2022 nog komen voor de ondergrondse systemen. De verklaring voor de overige € 182.000 is:
 - * een hoger dividend ROVA ontvangen; € 100.000 komt ten gunste van de gewone dienst, het meerdere ad. € 31.100 komt ten gunste van het product Huisvuil. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden.
 - * Aan de kostenkant zien we hogere kosten Rova door meer ledigingen (maar opbrengst afvalstoffenheffing is ook hoger), meer verwerkingskosten van het afvalbrennpunt (maar hier staan ook hogere opbrengsten abp tegenover) en meer kosten afvoer pmd en textiel (ook hier zijn opbrengsten uit bijdragen derden hoger). Totaal levert dit een voordeel op van € 96.000.
 - * De kosten asbestinzameling zijn ook lager dan geraamd. Er is minder asbestafval gedumpt en de kosten voor het gratis brengen van asbestdaken voor particulieren zijn ook lager dan geraamd.
 - * Er is minder personeel ingehuurd op het afvalbrennpunt, dit levert een voordeel op van € 47.000. Er is derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 147.330 (was onttrekking geraamd van € 161.000). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 675.825.
- De kosten van de ODT zijn overschreden met € 109.000 en de overige kosten op handhaving zijn met € 32.000 onderschreden. Per saldo dus een overschrijding op dit product van € 77.000. Er is een afrekening van de ODT over 2021 opgenomen als nog te betalen, omdat we meer producten hebben afgenomen dan waarvoor we betalen. Dit gaat om een bedrag van € 77.600 Het bedrag is nog niet definitief, hierover moet nog besloten worden in de DB en AB.

- De kosten voor het product milieubeheer zijn in totaal met € 32.000 overschreden. Deze kosten worden gedekt door diverse bijdrages uit verschillende reserves. Deze onttrekkingen zijn hierdoor eveneens hoger dan geraamd. De opbrengsten zijn gestort in de reserve duurzaamheid.

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

- De huurkosten van een aantal percelen binnen Oosterweilanden moeten nog worden betaald. Erfpacht geeft een voordeel van € 31.000, echter op het product stimulering economie is de erfpacht opbrengst € 27.500 lager. Dit valt dus tegen elkaar weg.
- In 2021 zijn meer bestemmingsplannen gewijzigd, waarvoor leges zijn ontvangen. Daarnaast zijn er ook meer kosten gemaakt voor het wijzigen van die bestemmingsplannen, o.a. voor externe advieskosten. Per saldo levert dit een voordeel op van € 141.000. Daarnaast is een dwangsom ontvangen van € 32.500. Dit was niet geraamd. Overschrijding op kosten omgevingswet van € 65.600 wordt gestort in de reserve (schommelfonds).
- Het product Omgevingsvergunning laat een voordeel zien van € 480.000. Er zijn meer vergunning afgegeven, derhalve zijn de legesopbrengsten hoger dan geraamd (€ 500.000 hoger).

Onderstaande posten zijn in 2021 onderschreden, omdat de kosten in 2022 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2022, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2022. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2021

Huisvuil ondergrondse systemen € 126.000 (wordt onttrokken uit reserve)